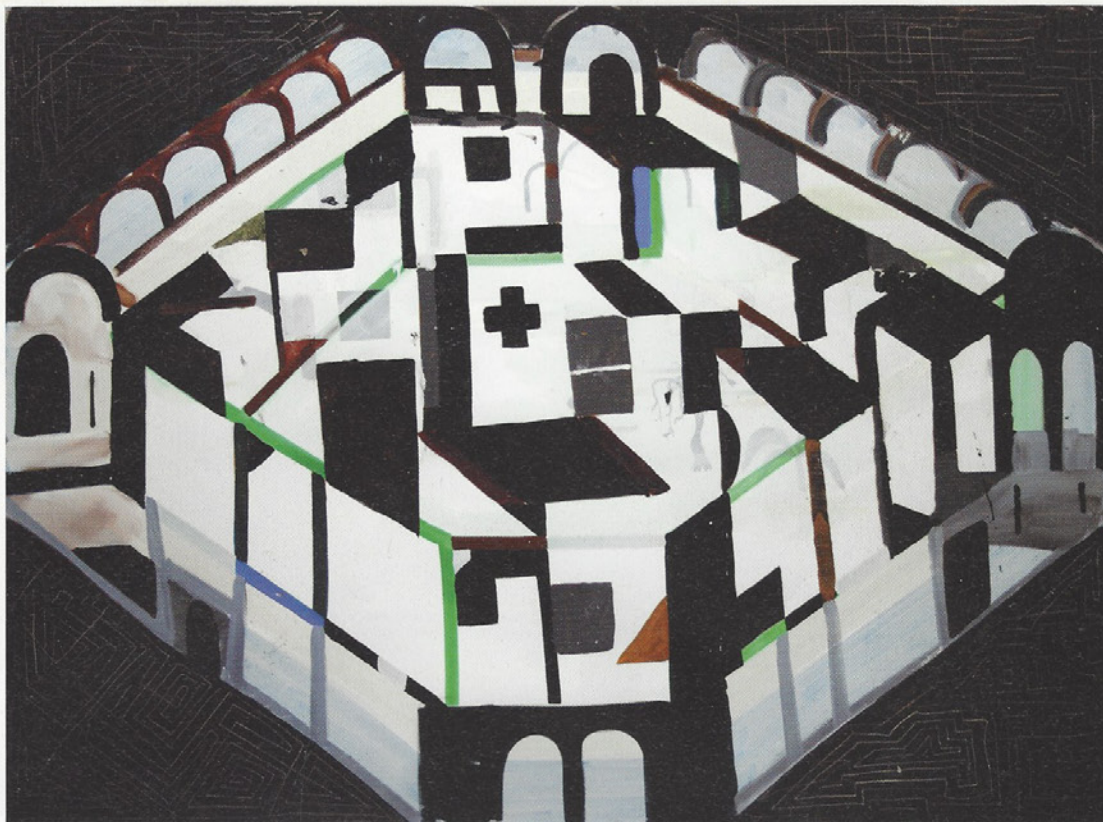

← Derk Thijs,
overzicht installatie
Open Ateliers 2009,
Rijksakademie,
Amsterdam

→ Derk Thijs,
Portbou, 2007,
olieverf op doek

⊗ Signalement | Derk Thijs

Signalement portretteert jonge kunstenaars.
Deze maand is de beurt aan **Derk Thijs**.

De tijdloosheid van een universele eenheid

Sandra Spijkerman | Na het winnen van de Prix de Rome in 2004 heeft Derk Thijs de actualiteit ingeruild voor een meer universeel en harmonieus wereldbeeld. Met zijn paradijselijke voorstellingen en sacrale ruimtes biedt hij juist tegenwicht aan die actualiteit.

De Kunstenaar | Derk Thijs

Bestaan ze nog, kunstenaars die een-op-een zeggen wat ze bedoelen, zonder cynische, ironische of negatieve kanttekeningen? Kunstenaars die streven naar iets positiefs en toegankelijk en die toch sterk werk maken? Ze zijn er wel, maar je moet ze tegenwoordig goed zoeken. Derk Thijs (1977) is een van hen. Hij streeft oprecht naar harmonie en een meer universele eenheid:

Dat streven naar eenheid uitte zich op de Open Ateliers 2010 van de Rijksakademie te Amsterdam in een bijzondere installatie die zijn hele atelier omvatte. Door een smalle opening stapte je een duistere ruimte binnen. Waren je ogen eenmaal gewend aan de schaarse hoeveelheid licht, dan ontwaarde je langzaam een aantal stevige houten zuilen en een soort koepelachtig dak met bovenin een venster waar spaarzaam daglicht doorheen viel. Het bouwsel kon een primitieve hut zijn, maar had tegelijkertijd de serene sfeer van een kapel. Af en toe leek het ook even op een gewoon atelier met die paar sculpturen en spullen langs de wanden. Wat beweegt een kunstenaar om in deze tijd een dergelijke ruimte te maken?

Hoewel hij de laatste twee jaar voornamelijk ruimtelijk werk maakt, beschouwt Thijs schilderen als zijn hoofdvak. Karakteristiek zijn de vele tuinen en paradijsvoorstellingen die hij al sinds de kunstacademie in Kampen (1996-2000) in telkens wisselende stijlen en technieken op het doek heeft gezet. Op het laatst was hij echter dusdanig met het schilderen vastgelopen dat hij op de Rijksakademie besloot iets anders uit te proberen. "Ik vond de relatie tot een schilderij te afstandelijk, het is teveel een object. Bij figuratieve schilderkunst, zoals ik maak, refereert alles altijd naar iets anders. Terwijl het bij sculptuur allereerst gaat om het fysieke, het hier en nu. Ik wil dat verf ook fysiek is en niet alleen maar representeert."

Vandaar dat Thijs tijdens zijn eerste jaar op de Rijksakademie (2009) steeds meer de ruimte in is gegaan. Eerst schilderde hij op klei en gips, daarna is hij meer beelden gaan maken en later environments. "Die environments kwamen ook voort uit het feit dat mijn studio hier niet genoeg mijn eigen atelier was. Het was niet mijn eigen plek. Toen heb ik de muren vol geschilderd om het allemaal minder formeel te maken. Daardoor veranderden de ruimtelijke verhoudingen en mijn werk ook."

derd om het allemaal minder formeel te maken. Daardoor veranderden de ruimtelijke verhoudingen en mijn werk ook."

GESAMTKUNSTWERK

Geestig genoeg brengen de sculpturen die Thijs de afgelopen twee jaar heeft gemaakt vaak de oplossingen voor eerdere schilderijproblemen. Denk bijvoorbeeld aan zijn 'pindamanetjes' (figuurtjes opgebouwd uit doppelkinderen) of draadsculpturen. Daarbij gaat het niet alleen over de rijkdom van het ruwe materiaal en de lading die dat materiaal van zichzelf al heeft. "Die op elkaar gestapelde pinda's gaan ook over oppervlak en geleding. Daardoor neem je de ruimte langzamer waar."

Geleding is bij de installatie van 2010 terug te vinden in de opdeling van de ruimte met de houten zuilen. Begin 2010 vond Thijs in Egypte en Rome ideeën voor zijn slotpresentatie op de Rijksakademie. "Daar heb ik alle vormen van sacrale architectuur bekeken. Ik geniet ervan als je die ruimtes binnen gaat en de verschillende vormen van kunst ziet samensmelten. Alles is één. Je hebt er geen 'kunst om de kunst'. Voor

← Derk Thijs,
overzicht installatie
Open Ateliers 2010,
Rijksakademie,
Amsterdam, foto:
Willem Vermaase

↓ Derk Thijs,
Garden, 2008,
olieverf op doek

“Wat ik mis in onze wereld is
een overkoepelend perspectief.
Daar ben ik altijd naar op zoek.”

← Derk Thijs,
Bucolisch, 2007,
 olieverf op doek

→ Derk Thijs,
Tree, 2010,
 mixed media

mijn installatie streefde ik dan ook naar een Gesamtkunstwerk”.

Behalve dat hij naar kerken en andere belangrijke gebouwen uit de kunstgeschiedenis keek, las Thijs ook het boek *Fantasy Worlds* van Taschen. “Daarin staan foto’s van achtertuinen waar mensen rare kastelen bouwen, of zelfs tempels. Het is niet als kunst bedoeld en laat een ongebreidelde fantasie zien, met een heel eigen theorie. Dat vind ik mooi. Daar komt mijn idee voor een gesamtkunstwerk ook vandaan.” Vanwaar echter die behoefte aan eenheid? “Wat ik mis in onze wereld is een overkoepelend perspectief. Daar ben ik altijd naar op zoek. In de tijd van de oude kunst was er wel een coherent wereldbeeld. Daar voel je aan alles dat er samenhang is. In een middeleeuws landschap bijvoorbeeld heb je een soort kosmologische orde, alles heeft een eigen plek. Dat is rustgevend, dat de mens niet het centrum is. Sinds de renaissance volgen ontwikkelingen elkaar razendsnel op. Terwijl in Egypte bepaalde visies zo’n duizend jaar lang hun geldigheid behielden. Dat geeft een veel grotere ruimte en

staat lijnrecht tegenover de drukte van de westerse geschiedenis. Dat is heel bevrijdend.”

RE-ENACTMENT

Omdat hij streeft naar een meer universeel wereldbeeld is Thijs er niet op uit om iets heel individueels te doen. Hij maakt eerder wat hij zelf ‘re-enactments’ noemt. “Ik wil oude vormen herbeleven, zelf zoiets realiseren, zonder twist of cynisme. Zo probeer ik dingen van binnenuit te begrijpen en iets te maken dat zich aan de tijd onttrekt.” In feite zijn zijn paradijselijke voorstellingen en tuinen zo’n re-enactment. Hetzelfde geldt voor de recente kapelinstallatie. Thijs roept met zijn werk beelden op die tegengesteld zijn aan de actualiteit.

Het verlangen naar een meer geïntegreerd en universeel wereldbeeld heeft bij Thijs ook te maken met zijn belangstelling voor religie. “Ik denk veel na over de vraag waarom kunst geen religie kan zijn. Ik zou willen dat het wél kon. Kunst is tegenwoordig zo individualistisch, zo specifiek en conceptueel. Het sluit mensen uit. Waar ik ontroerd door kan raken, is de gemeen-

schapszin die er tijdens een kerkdienst is. Dat mis ik in de kunst.”

Hoewel hij naar eigen zeggen veel aanleg heeft voor religie, twijfelt Thijs of hij een religieus persoon is. Vergelijk je Thijs’ werk met dat van Gijs Frieling, dan zie je dat Frieling, zoals hij zelf ook zegt, overtuigd religieus is en Thijs meer een onderzoeker en twijfelaar. Kijk alleen al naar de verschillende stijlen waarin hij zijn vaste motief van de paradijselijke tuinen door de jaren heen heeft geschilderd. Stijlen die vaak geënt zijn op vroege modernisten als Picasso, Klee en Malevitsj. De twijfel is eveneens zichtbaar in de manier waarop hij de verf op het doek aanbrengt: ook die is telkens anders, onderzoekend zou je kunnen zeggen. Het mooie is dat Thijs met zijn openlijke zoektocht zijn verlangens voor iedereen navoelbaar maakt. ■

‘Plastische Positionen im Jetzt’ (groepsexpositie),
 5 feb. t/m 26 mrt. 2011, Galerie Warhus Rittershaus,
 Maybachstrasse 96, Keulen (DE) www.warhusrittershaus.de
 en www.derkthijs.com

